

Sygn. akt V U 839/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku D. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

o wysokość renty rolniczej

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

z dnia 22 września 2017 r.

znak (...)

zmienia decyzję Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. z dnia 22 września 2017 r., znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni D. K. poczynając od dnia 01 października 2017 roku prawo do pobierania renty rolniczej w pełnej wysokości, wraz z częścią uzupełniającą.

SSO Krzysztof Głowczyński

sygn. akt VU 839/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 września 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zawieszając w 100% wstrzymał od 01 października 2017 r. wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej D. K., z powodu prowadzenia przez nią działalności rolniczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji D. K. wskazała, że nie prowadzi żaden działalności rolniczej, że grunty jakie są dzierżawione od Skarbu Państwa są łąkami, z których nie czerpie żadnych dochodów. Stwierdziła, że nikt jej nie poinformował, że z powodu dzierżawy będzie pozbawiona części renty. Podała, iż zostało złożone wypowiedzenie dzierżawy gruntów ze skutkiem za pół roku.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania wskazując w nawiązaniu do treści odwołania, że wnioskodawczyni nie dostarczyła potwierdzenia wypowiedzenia umowy dzierżawy jak również brak jest informacji, czy D. K. nie starała się o rozwiązanie zawartej 02 stycznia 2013 r. umowy dzierżawy zgodnie z ust. 5 § 4 tej umowy o każdym czasie za obopólnym porozumieniem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

D. K., ur. (...) na podstawie decyzji z dnia 08 października 1998 r. bezterminowo jest uprawniona do stałej renty inwalidzkiej rolniczej od 25 września 1998 r.

Decyzją z dnia 22 września 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zawieszając w 100% wstrzymał od 01 października 2017 r. wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej D. K., z powodu prowadzenia przez nią działalności rolniczej.

(o k o l i c z n o ś ć n i e s p o r n a)

Na podstawie umowy dzierżawy z 02 stycznia 2013 r. P. K. wydzierżawił na czas nieoznaczony od Gminy P. stanowiące jej własność nieruchomości położone w P. o łącznej powierzchni 1,0984 ha na cele rolne. Umowa może być wypowiedziana przez każdą ze stron za uprzednim 6-miesięcznym wypowiedzeniem, w każdym czasie za obopólnym porozumieniem. Na podstawie aneksu do wymienionej umowy współdzierżawcą nieruchomości został Z. K..

Pismem z dnia 05 października 2017 r. Gmina P. stosownie do § 4 ust. 1 umowy dzierżawy z dnia 02 stycznia 2013 r. wypowiedziała tę umowę z zachowaniem 6-miesięcznego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia 01 listopada 2017 r. do 01 maja 2018 r.

D o w ó d: umowa dzierżawy, k. 3-4,

aneks do umowy, k. 5,

pismo z 05 października 2017 r., k. 20.

Jedyny grunt jaki aktualnie wnioskodawczyni i jej mąż posiadają stanowią niskiej, 4 klasy, nienadające się do uprawy dzierżawione od Gminy P. łąki. Poza tymi łąkami nie posiadają żadnych innych, szczególnie przeznaczonych pod uprawy gruntów. D. K. i jej mąż nie posiadają gospodarstwa rolnego. Mąż wnioskodawczyni choruje od 4 lat; ma problemy z układem krążenia, schorzeniami kręgosłupa i reumatologicznymi. Z powodu tych schorzeń od około 2 miesięcy jest uprawniony do renty rolniczej. Wcześniej ze względu na stan zdrowia, w ciągu ostatnich dwóch lat pobierał z KRUS zasiłki chorobowe. Wnioskodawczyni wraz z mężem chcieli rozwiązać umowę dzierżawy za porozumieniem stron ale Gmina nie wyraziła zgody na natychmiastowe jej rozwiązanie. D. K. otrzymała rentę rolniczą po operacji serca i z tego powodu cały czas jest uprawniona do renty. Wnioskodawczyni i jej mąż nie posiadają żadnych maszyn i urządzeń rolniczych. D. K. ani jej mąż nie prowadzą działalności rolniczej.

D o w ó d: wyjaśnienia wnioskodawczyni, k. 26v.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji oraz z odpowiedzi na odwołanie podstawę odmowy wypłaty świadczenia w pełnej wysokości stanowi przepis art. 28 ust. 4 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem wnioskodawczyni dzierżawi gospodarstwo rolne o powierzchni 1,0984 ha, stanowiące własność Gminy P..

Wykładni wymienionego wyżej przepisu dokonał w uchwale z dnia 06 maja 2004 r., sygn. akt II UZP 5/04 Sąd Najwyższy (OSNP 2004/22/389) wskazując, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej, w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Ponadto w wyroku z dnia 06 października 2009 r., II UK 46/09 (LEX nr 583814) Sąd Najwyższy wskazał, że własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego, które obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i

są prawnie obojętne przy objęciu ubezpieczeniem, nie mogą mieć także wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko (i zależy) od zaprzestania działalności rolniczej, zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 ust. 4 pkt 1 – 7 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej. Sąd w pełni podziela powyższe poglądy, podobnie jak i pogląd Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wyrażony w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 r., III AUa 255/09 (OSA 2012/1/110-115), iż przepis art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) należy interpretować zgodnie z art. 6 pkt 1 i 3 tej ustawy, w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym. Stanowisko to jednolicie prezentowane jest w orzecznictwie sądów apelacyjnych. Dla przykładu Sąd Apelacyjny w Łodzi (wyrok z dnia 06 czerwca 2013 r., sygn. akt III Aua 696/12; Legalis numer 723144) wskazał, że nie samo posiadanie lub własność gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1994 r. o podatku rolnym (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 ze zm.) uzasadnia zawieszenie części uzupełniającej wypłacanego świadczenia. Wobec czego za błędne należy uznać stanowisko, które z faktem posiadania lub własności łączy prowadzenie działalności rolniczej. Prawidłowa wykładnia pojęcia zaprzestanie działalności rolniczej użytego w art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) oznacza, że działalność rolniczej nie prowadzi ten, kto jej faktycznie nie prowadzi, niezależnie od tego, czy jest właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego. Sąd Apelacyjny w Gdańsku stwierdził, iż 1. błędne jest stanowisko zgodnie z którym wystarczy spełnienie jednego z dwóch kryteriów wymienionych w treści art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.), tj. kryterium prawa własności lub posiadania gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, żeby uznać emeryta lub rencistę za osobę, która nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Przepis art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez wskazanie niektórych sytuacji faktycznych, na podstawie których definiuje pojęcie nie prowadzenia działalności rolniczej. Wskazany katalog nie pochłania wszystkich wypadków, w których ustawodawca uznaje, że działalność rolnicza nie jest prowadzona. Innymi słowy ustawodawca dopuszcza – poza tym uznaniem – inne jeszcze wypadki nie prowadzenia takiej działalności i uwzględnia je przy zawieszaniu prawa do świadczeń. Przyjąć zatem należy, że w innym wypadku niż zapisany w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego może, dla uniknięcia zawieszenia wypłaty wykazywać, że gospodarstwa nie prowadzi, czyli że po jego stronie nie dochodzi do realizacji przesłanki opisanej w art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. 2. Zastosowana w art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników technika legislacyjna sugeruje przyjęcie, że wyliczenie zawarte w pkt 1-4 służy wyłącznie ułatwieniom dowodowym. Rolnicy będący właścicielami gospodarstw wymienionych w art. 28 ust. 4 pkt 1-4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie muszą wykazywać, że nie prowadzą na nich działalności rolniczej – ten fakt uznaje bowiem sam ustawodawca. 3. Okoliczność w postaci opłacania podatku rolnego nie jest decydująca dla oceny faktu prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wprawdzie z treści art. 38 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika domniemanie prawne, ustanowione dla celu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, zgodnie z którym podatnik podatku rolnego lub podatku od dochodu z działów specjalnych prowadzi działalność rolniczą w rozmiarze wynikającym z zakresu opodatkowania, jednakże należy ono do preasumptiones iuris tantum, tj. domniemań wrzuszalnych, które można obalić przeciwdowodem wskazującym na faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej (wyrok z dnia 28 sierpnia 2013 r., sygn. akt III AUa 27/13).

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wypłata emerytury lub renty rolniczej ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2–8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą. Jedyną zatem i wyłączną przyczyną częściowego zawieszenia wypłaty renty rolniczej jest prowadzenie przez emeryta lub rencistę działalności rolniczej. Pojęcie działalności rolniczej definiuje art. 6 pkt 3 omawianej ustawy; przez taką działalność rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Odnosząc powyższe, w tym zbieżne we wnioskach stanowiska Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, do ustalonych w sprawie faktów należy stwierdzić, że w świetle wyjaśnienia wnioskodawczyni, nie prowadzi ona działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jej wyjaśnienia są w przekonaniu Sądu wiarygodne. Będąc w posiadaniu ubezpieczonej łąki są bardzo niskiej klasy a poza tym nie nadają się do uprawy. D. K. i jej mąż nie posiadają innych gruntów ani też maszyn i urządzeń rolniczych. Nie posiadają zatem tak zorganizowanego gospodarstwa rolnego, w którym mogliby prowadzić działalność rolniczą.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględniając uzasadnione odwołanie, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł co do istoty sprawy.